

Kā atvērt durvis uz grāmatas pasauli? *Radoši par izlasīto grāmatu*

Es izlasu grāmatu. Kas paliek pēc tam? Kādas sajūtas, pārdomas. Kur tās paliek? Vai bija vērts lasīt, ieteiktu kādam citam? Kas paliek pāri? Daudz jautājumu. Kā veicināt, lai būtu vērīgs lasītājs. Visbiežāk nākas dzirdēt, ka skolēniem tiek jautāts par izlasīto darbu, kas patika, nepatika, satura atstāsts. Bet ja tā katru gadu, vai nav garlaicīgi? Mans kā skolotājas uzdevums ir ieinteresēt jauniešus lasīt, iemācīt būt vērīgiem lasītājiem.

Pirms dodu uzdevumu izlasīt kādu grāmatu, dodu dažādas iespējas, kas palīdzētu atrast sev piemērotāko, interesantāko lasāmvielu, kā, piemēram,

- veidoju ieskatu par lasītajām grāmatām, kas man pašai šķiet interesantas un varētu būt jauniešiem saistošas;
- izmantoju dažādus grāmatu topus;
- stunda bibliotēkā, kur ieskatu grāmatu pasaulē sniedz bibliotekāre;
- klasē apskatāmi citu skolēnu vērtējumi par kādu grāmatu, kur skolēns uzraksta grāmatas galvenos atslēgas vārdus un novērtē tās interesantumu ar piecām acīm (skatīt 1. attēlu).

Lai astoņpadsmit gados jaunietis būtu prasmīgs lasītājs, lai pats varētu spriest par grāmatu no dažādiem aspektiem, izmantojot vienotu kompozīciju, jau mazākās klasēs piedāvāju dažādus uzdevuma veidus, kā spriest par grāmatu, piemēram,

- uzzīmēt izlasītā darba exlibri (to veidoju sadarbībā ar vizuālās mākslas skolotājiem);
- saskatīt kopīgo un atšķirīgo galvenajam varonim ar sevi;
- prast paskatīties uz izlasītā darba galveno varoni 7 locījumos
N. kas? *Kā sauc galv.var.? Kas viņš ir?...*
Ģ. *Kā? Kā jūtas? Kā dzīvo? ...*
D.kam? *Kam veltī savu laiku? Kam jūtas pateicīgs, piederīgs? ...*
Utt.
- iedomāties, ka izlasītā grāmata jāiesaka izlasīt
  - savam klases biedram,
  - savai mammai,
  - savam tētim,
  - cilvēkam, kam nepatīk lasīt grāmatas!

Padomāt, ko stāstītu katram no šiem cilvēkiem, lai izraisītu viņam interesi!

- Iztēloties, ka esi sējējs! Tev jāapsēj četri lauki. Iesēt sēklu – izlasītā darba tēlus – tādā zemē, kādu viņi, tavuprāt, ir pelnījuši! Pamatot, kāpēc!
- asociēt ar kādiem priekšmetiem izlasītā darba galvenos varoņus? Pamatot, kāpēc?
- uzrakstīt *Dzīvo dzejoli!*

Vārds

*Četras iezīmes, kas raksturo
Kas mīl (ko?)*

Kas jūtas (kā?)

Kam vajadzīgs (kas?)

Kas baidās no (kā?)

Kas veltī sevi (kam?)

Kas gribētu redzēt (ko?)

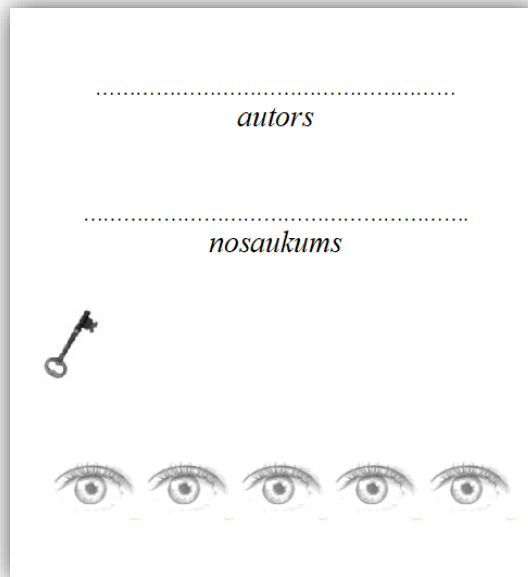
Kas dzīvo (kur?)

Uzvārds

- atrast, kas darbā ir skaists, un pierakstīt katru skaisto parādību krāsas, ar kuru tā asociējas!
- iedomāties, ka riņķa līnija ir mūžības simbols! Pierakstīt, kādas morālas vērtības ierakstītu šajā riņķa līnijā no izlasītā darba!
- veidot grāmatas reklāmu
- Utt.

Ja skolēns gadu no gada ir mēģinājis dažādi analizēt izlasīto darbu, tad 18 gados var iedot baltu A4 formāta lapu un ļaut vaļu brīvībai (skatīt no 2. līdz 6. attēlam). Skolēni atzīst, ka patīk brīvība. Ļaujiet vaļu sajūtām!

Līga Tālberga

1.attēls

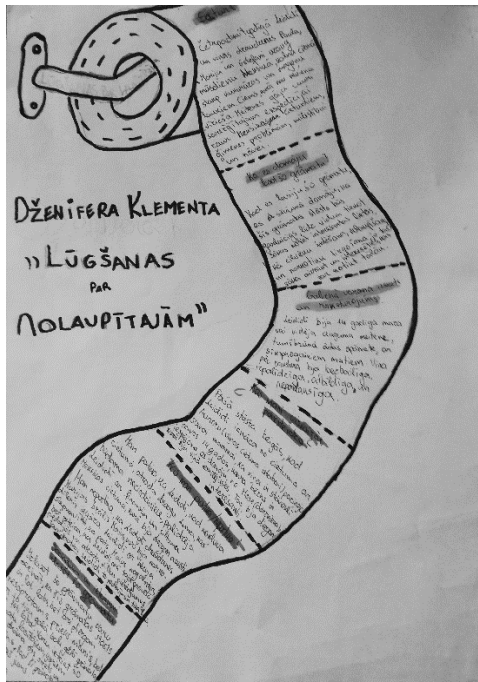
2.attēls

Juris Ozoliņš, 11.c

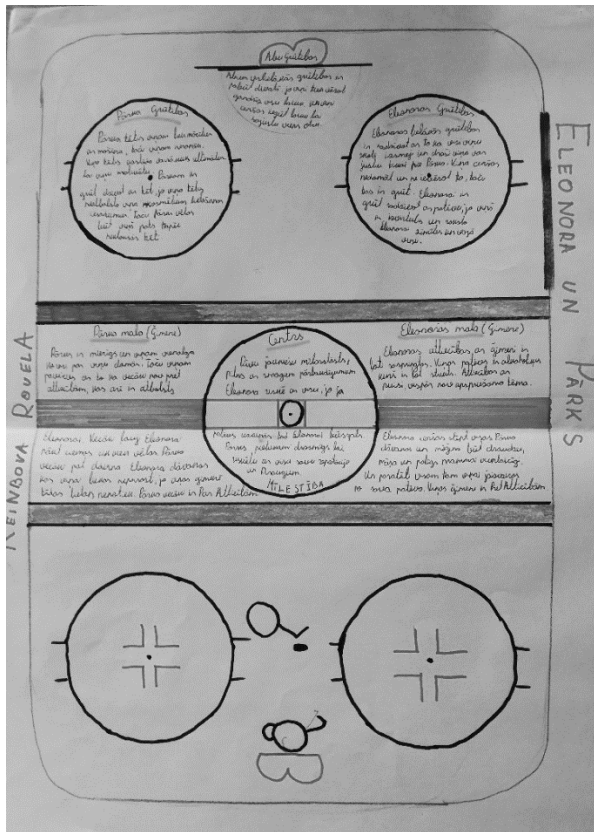

3. attēls

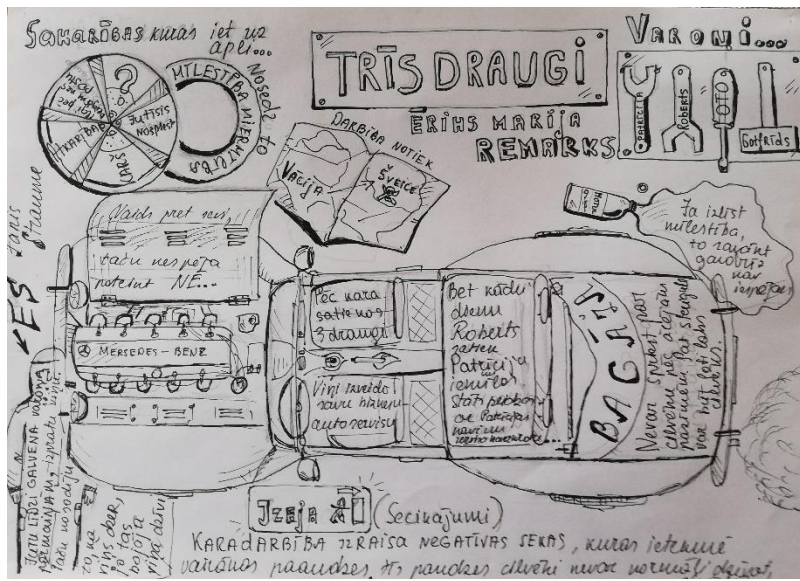
Roberta Ločmele, 11.c

4. attēls Klāvs Edgars Kulmis, 11.c

5. attēls Ričards Bulavs, 11.c

6. attēls

Jānis Straume, 11.c